

Pla Estratègic

2023-2025

Irīdia 

Introducció

El present document recull la missió, visió i valors de l'Associació Irídia Centre per la Defensa dels Drets Humans, així com els objectius estratègics de les diferents línies i eixos de l'entitat pel 2023-2025. L'elaboració del Pla Estratègic d'Irídia 2023-2025 ha estat coordinada per un grup de treball, que ha garantit la participació dels diversos òrgans que conformen l'entitat i ha generat un llarg procés de reflexió col·lectiu de remodelació de l'organització per tal de consensuar uns objectius marc pels pròxims anys.

A partir del Pla Estratègic, que traça unes línies generals, s'elaboraran els plans de treball anuals de cadascuna de les línies i eixos que materialitzaran els objectius en activitats i indicadors durant l'any. Aquesta eina servirà posteriorment per avaluar des d'una visió perifèrica els impactes i els objectius plantejats per l'entitat.

Missió, visió i valors

Missió

La missió d'Irídia és promoure i defensar els drets humans, en especial civils i polítics, utilitzant una metodologia basada en la combinació del litigi estratègic, la intervenció psicosocial, la comunicació transformadora i la incidència política des d'un enfocament feminista interseccional.

Visió

La nostra visió és contribuir com una eina útil, rigorosa i independent a la xarxa catalana, estatal i internacional d'organitzacions i moviments socials de defensa de drets humans.

Valors

a. Rigor

La nostra actuació jurídica, comunicativa i d'incidència política ha de fonamentar-se de manera precisa en fets i dades contrastades des d'una posició connectada a la realitat social, econòmica i política del moment.

b. Transformació Social

La nostra actuació de promoció i defensa de drets ha d'estar orientada a la generació de canvis culturals, socials, jurídics i/o polítics.

c. Independència

Els posicionaments de l'entitat es prendran de manera independent pels seus integrants sense que les pressions de l'Administració, partits polítics, poders econòmics o finançadors hi influeixin.

d. Justícia Global

La nostra entitat defensa drets civils i polítics des d'un marc de justícia econòmica, ambiental, social, de gènere i antiracista des d'una mirada global.

e. Transparència

L'entitat ha de donar accés a les seves sòcies i a la ciutadania del contingut de les decisions estratègiques que es prenguin, així com de les decisions econòmiques i de la seva realitat comptable.

Objectius del Pla Estratègic d'Irídia 2023-2025

Línies

1. Oferir un **servei d'atenció i denúncia** integral de qualitat a les persones que pateixen violència institucional per part d'agents de cossos de seguretat i treballar per acabar amb la impunitat en aquests casos de vulneracions de drets.
 - 1.1. Generar material sobre el procediment inicial de denuncia en casos de violència institucional i sobre els drets de la persona que la pateix.
 - 1.2. Implementar estratègies de treball amb col·lectius que en l'actualitat no estan accedint al servei.
 - 1.3. Reforçar la incidència amb el CICAC, l'ICAB i el Departament de Justícia per la implementació d'un torn d'ofici especialitzat en violència institucional.
 - 1.4. Incidir en la necessitat de seguir avançant en els mecanismes per garantir un tracte no discriminatori per part dels agents de seguretat.
 - 1.5. Incidir en els centres d'urgències del sistema de salut públic en relació als protocols d'actuació en casos de possible violència institucional.
 - 1.6. Incidir per la creació d'una llei reguladora dels jutjats de control del CIE.
 - 1.7. Incidir per millorar els mecanismes d'accés a la justícia de les persones privades de llibertat al CIE.
 - 1.8. Incidir per millorar els mecanismes d'accés a la justícia de les persones privades de llibertat als centres penitenciaris de Catalunya en la seva vessant d'accés als mitjans probatoris, com ho són les càmeres de videovigilància i els expedients penitenciaris.
 - 1.9. Analitzar mecanismes de justícia restaurativa per articular processos de justícia, veritat i reparació de les víctimes de violència institucional.
 - 1.10. Incidir per modificar la regulació del funcionament dels jutjats de vigilància penitenciària en la tramitació de les queixes presentades per situacions de maltractaments o tortures als centres penitenciaris de Catalunya.
 - 1.11. Incidir per la creació d'una oficina d'atenció a les persones afectades
 - 1.12. Establir contacte amb el conjunt de serveis de salut mental públics i consolidar un canal de derivació a aquests.

- 1.13. Visibilitzar els impactes psicosocials de la violència institucional en les persones afectades ateses pel servei.
 - 1.14. Creació i acompanyament d'una xarxa d'Irídia de suport a persones afectades per la violència institucional.
 - 1.15. Incidir a l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya (IMLCFC) per tal que creïn un Protocol d'Actuació específic per violència institucional.
 - 1.16. Garantir acompanyament psicosocial a les persones privades de llibertat al CIE.
- 2.** Treballar per la transparència i la rendició de comptes dels **cossos de seguretat**, per tal que compleixin amb els estàndards dels drets humans.
- 2.1. Desenvolupar un pla de política pública per la millora dels mecanismes de transparència i control de les forces i cossos de seguretat a l'Estat, incloent-hi seguretat privada.
 - 2.2. Promoure l'accés a la informació i la transparència de la normativa i els protocols sobre l'ús de la força i eines i armes policials.
 - 2.3. Fiscalitzar que la regulació i aplicació de l'ús de la força i de les eines i armes policials compleixi els estàndards internacionals i impulsar els canvis necessaris per garantir-ne la traçabilitat, així com el rendiment de comptes dels agents.
 - 2.4. Treballar per la creació d'un mecanisme extern i independent de control de l'actuació policial tant a Catalunya com a l'Estat.
 - 2.5. Participar de les xarxes internacionals existents que treballen sobre transparència i rendiment de comptes de les forces i cossos de seguretat.
 - 2.6. Aprofundir en la denúncia del racisme existent a les forces i cossos de seguretat i fer propostes per la seva eradicació.
 - 2.7. Analitzar la securització, el rol dels cossos de seguretat i estudiar vies de despolicialització de la societat.
 - 2.8. Acompanyar els processos d'incidència social i política dels litigis del SAIDAVI vinculats al control dels cossos de seguretat, als protocols d'ús de la força i a les eines policials.

3. Fomentar i garantir el respecte als drets humans en les polítiques, normatives i pràctiques de control migratori i frontera a l'Estat espanyol.

- 3.1. Monitorar i denunciar la vulneració de drets humans a la frontera a partir de la comunicació i la incidència política i jurídica fomentant el treball en xarxa.
- 3.2. Incorporar la litigació estratègica en l'àmbit de la violència institucional en context de frontera.
- 3.3. Incidir en la incorporació de la mirada antiracista i de drets humans en la percepció de las migracions a través d'una comunicació transformadora.
- 3.4. Augmentar la capacitat d'incidència en les polítiques migratòries a l'Estat espanyol per a la protecció de drets humans, així com per assolir l'eliminació dels CIEs.
- 3.5. Reforçar el treball amb les organitzacions de persones migrants i/o racialitzades per denunciar conjuntament les polítiques migratòries i de control de fronteres que afecten als drets humans.
- 3.6. Augmentar la capacitat d'incidència a nivell europeu i internacional, principalment a través de la participació activa a la xarxa EuroMedRights.

4. Treballar per la defensa de l'espai de la societat civil, denunciant aquelles actuacions que atempten o posen en perill les llibertats civils (d'expressió, d'informació, d'associació, de reunió, de manifestació o de pensament) i altres drets humans relacionats; treballant en xarxa per una major protecció, respecte i garantia

- 4.1. Consolidar la xarxa Som Defensores a Barcelona i treballar per la seva expansió a altres llocs de l'Estat, principalment a Madrid.
- 4.2. Impulsar i consolidar la plataforma Defender a Quien Defiende (DQD) com a actor d'incidència estatal rellevant en la defensa de l'exercici del dret a la protesta.
- 4.3. Monitorar l'actuació dels cossos i forces de seguretat davant la mobilització social
- 4.4. Augmentar la capacitat d'incidència a nivell europeu i internacional per defensar la societat civil.
- 4.5. Analitzar l'impacte de la intel·ligència artificial i l'ús de les noves tecnologies en l'espai de la societat civil i l'exercici dels drets i llibertats, treballant per revertir les amenaces i el seu efecte desmobilitzador.

4.6. Acompanyar els processos d'incidència social i política dels litigis del SAIDAVI vinculats amb el dret a la protesta i l'espai de la societat civil.

5. Promoure canvis estructurals en el sistema penal i en contextos de **privació de llibertat** i defensar els drets de persones privades de llibertat.

5.1. Visibilitzar i denunciar les vulneracions de drets a la presó des d'una perspectiva interseccional.

5.2. Promoure sinergies i explorar col·laboracions amb organitzacions a nivell europeu i internacional que treballen en relació a la privació de llibertat.

5.3. Introduir l'entitat al teixit associatiu local que envolta les presons des d'una perspectiva de drets.

5.4. Aconseguir l'estatus d'organització de drets humans per garantir l'entrada als centres penitenciaris amb l'objectiu de fer monitoreig.

5.5. Augmentar la capacitat d'incidència amb l'Administració Penitenciària.

5.6. Acompanyar els processos d'incidència social i política dels litigis del SAIDAVI vinculats amb les persones privades de llibertat a les presons.

5.7. Aconseguir l'eradicació de les pràctiques que suposen una vulneració dels drets fonamentals de les persones privades de llibertat, com ho són la pràctica de l'aïllament i les contencions mecàniques a la presó i al CIE.

5.8. Treballar per garantir el dret a la salut pública de les persones privades de llibertat al CIE de Barcelona.

5.9. Definir estratègies a l'entitat per estudiar alternatives a les presons.

6. Promoure el **dret a la memòria** aplicant els principis de veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició de les víctimes i represaliades de la guerra civil, el franquisme i la transició a la democràcia.

6.1. Treballar per la generació d'accés a la justícia per les víctimes i les represaliades de la guerra civil, el franquisme i la transició a la democràcia, així com per als seus familiars.

6.2. Aconseguir que la Prefectura Superior de Policia de Via Laietana deixi de ser una comissaria de la Policia Nacional i esdevingui un espai de memòria i reparació per la repressió i les tortures de la dictadura franquista.

- 6.3. Incidir en les polítiques públiques de memòria a nivell català i estatal. Concretament en els següents punts:
 - 6.3.1. Promoure la creació d'una Oficina d'Atenció a Víctimes.
 - 6.3.2. Instar a que s'iniciï d'ofici una investigació judicial en el marc dels processos d'obertura de fosses.
 - 6.3.3. Promoure l'elaboració d'un protocol d'acompanyament psicosocial en el marc dels processos d'accés a la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició.
 - 6.3.4. Observar l'aplicació dels estàndards internacionals en matèria d'impunitat en les polítiques públiques de memòria.
- 6.4. Contribuir als processos socials de reparació i garanties de no repetició promoguts per la societat civil.
- 6.5. Potenciar el litigi estratègic com a eina de denúncia dels crims comesos durant la guerra civil, el franquisme i la transició.
- 6.6. Participar de les xarxes internacionals vinculades a veritat, memòria, justícia i reparació.
- 6.7. Aconseguir els recursos necessaris perquè aquesta línia s'autofinanciï i sigui sostenible

Eixos transversals

1. Consolidar el **litigi estratègic** com a eina de defensa dels drets humans.
 - 1.1. Protocol·litzar el litigi estratègic a l'entitat fent identificació i cerca del cas i aplicant la perspectiva psicosocial i la mirada estratègica.
 - 1.2. Transversalitzar el litigi estratègic com una eina d'incidència per a totes les línies temàtiques de treball de l'entitat.
 - 1.3. Aprofundir en el coneixement sobre els mecanismes internacionals, estatals i catalans de defensa de drets relacionats amb litigació.
 - 1.4. Divulgar l'eina del litigi estratègic.
 - 1.5. Esdevenir un actor rellevant en litigació estratègica en àmbit regional, estatal internacional.

2. Generar una metodologia per transversalitzar la perspectiva **psicosocial** al conjunt de l'entitat, tant en l'organització interna com en els projectes i la incidència.
 - 2.1. Enfortir la presència de la perspectiva psicosocial en la política, els projectes i els plans de treball de totes les línies de l'entitat.
 - 2.2. Consolidar mecanismes de participació que garanteixen la incorporació de la visió de la persona afectada per violència institucional.
 - 2.3. Visibilitzar i sensibilitzar a la població i als actors especialment involucrats sobre els impactes psicosocials de la violència institucional.

3. Explorar i implementar maneres creatives i innovadores de **comunicació** tant a nivell de contingut com de format i canals, ampliant les audiències i explorant noves narratives.
 - 3.1. Corregir les febleses i potenciar fortalezes realitzant una anàlisi profunda, amb suport extern, de la comunicació realitzada fins a gener de 2023.
 - 3.2. Ampliar l'impacte de la nostra activitat i comunicació externa, fent créixer les audiències, i generar estratègies noves i plasmar-les en un pla de comunicació per a 2023-2025.

- 3.3. Explorar noves narratives en la comunicació de drets humans.
- 3.4. Diversificar i ampliar les portaveus de l'entitat de manera progressiva.
- 3.5. Enfortir les estratègies col·lectives de comunicació externa juntament amb els nostres *partners* i amb els moviments socials.
- 3.6. Diversificar el treball comunicatiu per donar veu a les diferents línies de l'entitat i que s'entengui bé tota la feina que es fa.

4. Augmentar l'impacte en **incidència** política a nivell català, estatal i internacional.

- 4.1. Garantir la sostenibilitat de l'equip d'incidència delimitant bé el contingut i les tasques del propi equip respecte les de les línies.
- 4.2. Assentar la feina d'incidència política estatal de l'entitat consolidant la delegació d'incidència estatal (Madrid), i reforçar la feina amb entitats d'altres territoris de l'Estat.
- 4.3. Integar la incidència internacional dins de l'agenda de l'equip i de les línies de l'entitat, augmentant el nostre impacte a nivell de la Unió Europea, així com davant d'organismes internacionals, posicionant l'entitat en aquest treball i assentant la nostra presència en xarxes internacionals de defensa de drets humans en diversos àmbits.
- 4.4. Treballar amb els moviments socials perquè s'entengui el que fem, reforçant les aliances de generació de xarxes.
- 4.5. Reforçar la perspectiva psicosocial i interseccional en el treball d'incidència de l'entitat.

5. Apostar per la **cultura** com a eina de promoció i defensa dels drets humans.

- 5.1. Generar i assentar el treball cultural de l'entitat a través del desenvolupament de la marca *Irídia Fest*, associant-la tant al festival anual de drets humans i cultura com a altres activitats que desenvolupi l'entitat.
- 5.2. Generar aliances amb premsa especialitzada en cultura.
- 5.3. Assentar les aliances amb entitats culturals amb una visió i valors en línia amb els d'Irídia.
- 5.4. Fomentar la connexió d'Irídia amb activitats culturals interdisciplinàries ja existents com obres de teatre, cinema o festivals de música.

6. Incrementar la **sostenibilitat** econòmica-financera, humana i organitzativa des d'una perspectiva psicosocial i interseccional.

6.1. Garantir l'equilibri, estabilitat i independència **econòmica i financera** de l'entitat, a partir d'aquests punts:

6.1.1. Augment exponencial del número de persones sòcies i donants de l'entitat, per incrementar el finançament propi i millorar així la independència de l'entitat.

6.1.2. Increment de la fidelització de les sòcies actuals.

6.1.3. Creixement del nombre de persones membres del Cercle de donants.

6.1.4. Consolidació de l'estructura financera de l'entitat, especialment les fonts de finançament d'institucions i organismes d'àmbit internacional, ampliant i diversificant les fonts de finançament i equilibrant-les.

6.2. Enfortir l'estructura i el **funcionament organitzatiu** de l'entitat, a partir de la realització de les següents accions:

6.2.1. Equilibrar els rols i funcions garantint una estructura organitzativa que asseguri unes càrregues de feina adequades i sostenibles a tot l'equip.

6.2.2. Millorar les capacitats productives i reproductives de l'entitat, optimitzant recursos, sistematitzant i digitalitzant processos.

6.2.3. Assegurar un sistema organitzatiu participatiu i funcional redefinint la junta directiva i la resta dels òrgans de l'entitat i el seu funcionament.

6.2.4. Consolidar l'equip per la presa de consciència col·lectiva de l'entitat i tots els seus àmbits.

6.2.5. Intensificar l'aplicació de l'ètica i els valors de l'entitat en el propi funcionament d'aquesta.

6.2.6. Estendre la mirada interseccional a tots els àmbits de l'organització, estudiant i treballant les mancances que hi pugui haver, sistematitzant el nivell d'aplicació i valorant-ne l'abast.

6.2.7. Ampliar les capacitats de l'equip i l'estructura organitzativa per la gestió de projectes i la consecució dels objectius establerts.

- 6.3. Incrementar la cura de les **persones** que formen part de l'entitat a nivell laboral i psicosocial.
 - 6.3.1. Consolidar l'equip de treballadores de l'entitat generant unes condicions laborals dignes i conciliadores en els diferents àmbits de la persona.
 - 6.3.2. Afavorir la sensibilització de l'equip sobre els diferents mecanismes existents i les pràctiques sostenibles en la cura de les persones de que disposa l'entitat i millorar-los.
 - 6.3.3. Dotar a l'equip d'eines individuals i col·lectives per afrontar els impactes psicosocials que suposa el treball en la defensa de drets humans.
 - 6.3.4. Aplicar la perspectiva de les cures psicosocials en la gestió del personal laboral.

Irīdia 